

We know
books

MIHAI EMINESCU

Poezii antume

*Ediție îngrijită, tabel cronologic și note de
Gabriela Gîrmacea*

DPH
DIDACTICA PUBLISHING HOUSE
București, 2024

Cuprins

1. La mormântul lui Aron Pumnul	10
2. De-aș avea	11
3. O călărire în zori	12
4. Din străinătate	15
5. La Bucovina	17
6. Speranța	19
7. Misterele nopții	21
8. Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie	23
9. La Heliade	24
10. La o artistă	25
11. Amorul unei marmure	27
12. Junii corupți	29
13. Amicului F. I.	32
14. La moartea Principelui Știrbey	34
15. Venere și Madonă	35
16. Epigonii	37
17. Mortua est!	41
18. Înger de pază	44
19. Noaptea...	45
20. Egiptul	46
21. Cugetările sărmanului Dionis	49
22. Înger și demon	52
23. Floare albastră	56
24. Împărat și proletar	58
25. Făt-Frumos din tei	65
26. Melancolie	68
27. Crăiasa din povești	70
28. Lacul	71
29. Dorința	72
30. Călin (file din poveste)	73

31. Strigoi	82
32. Povestea codrului	93
33. Povestea teiului	95
34. Singurătate	98
35. Departe sunt de tine...	100
36. Pajul Cupidon...	101
37. O, rămâi	103
38. Pe aceeași ulicioară...	104
39. De câte ori, iubito...	106
40. Atât de fragedă...	107
41. Rugăciunea unui dac	109
42. Sonete	111
43. Freamăt de codru	113
44. Revedere	115
45. Foaia veștedă	117
46. Despărțire	118
47. O, mamă...	120
48. Scrisoarea I	121
49. Scrisoarea II	126
50. Scrisoarea III	129
51. Scrisoarea IV	137
52. Scrisoarea V	142
53. Mănușa	146
54. Luceafărul	148
55. S-a dus amorul	161
56. Când amintirile...	163
57. Adio	164
58. Doina	166
59. Ce e amorul?	168
60. Pe lângă plopii fără soț...	169
61. Și dacă...	171
62. Glossa	172
63. Odă (în metru antic)	175
64. Iubind în taină...	176
65. Trecut-au anii...	177
66. Veneția	178

67. Se bate miezul nopții...	179
68. Cu mâne zilele-ți adaogi...	180
69. Peste vărfuri	182
70. Somnoroase păsărele...	183
71. De-or trece anii...	184
72. Lasă-ți lumea...	185
73. Te duci...	187
74. Din valurile vremii...	189
75. Ce te legeni...	190
76. La mijloc de codru...	191
77. Mai am un singur dor	192
78. De-oi adormi	194
79. Nu voi mormânt bogat	196
80. Iar când voi fi pământ	198
81. Criticilor mei	200
82. Diana	201
83. Din noaptea...	202
84. Sara pe deal	203
85. Nu mă înțelegi	204
86. La steaua	205
87. De ce nu-mi vii...	206
88. Kamadeva	207

La mormântul lui Aron Pumnul¹

Îmbracă-te în doliu, frumoasă Bucovină,
Cu cipru verde-ncinge antică fruntea ta;
C-acuma din pleiada-ți auroasă și senină
Se stinse un luceafăr, se stinse o lumină,
Se stinse-o dalbă stea!

Metalica, vibrânda a clopotelor jale
Vuieste în cadență și sună întristat;
Căci, ah!, geniul mare al deșteptării tale
Pășii, se duse-acuma pe-a nemuririi cale
Și-n urmă-i ne-a lăsat!

Te-ai dus, te-ai dus din lume, o! geniu 'nalt și mare,
Colo unde te-așteaptă toți îngerii în cor,
Ce-ntoană tainic, dulce a sferelor cântare
Și-ți împletesc ghirlande, cununi mirositoare,
Cununi de albe flori!

Te plânge Bucovina, te plânge-n voce tare,
Te plânge-n tânguire și locul tău natal;
Căci umbra ta măreață în falnica-i zburare
O urmă-ncet cu ochiul în tristă lăcrimare
Ce-i simț național!

Urmeze încă-n cale-ți și lacrima duioasă,
Ce junii toți o varsă pe trist mormântul tău,
Urmeze-ți ea prin zboru-ți în cânturi tânguioase.
În cânturi răsunânde, suspine-armonioase,
Colo, în Eliseu!...

¹ Poezie publicată în *Lăcrămioarele învățăceilor gimnaziști*, ianuarie 1866, la moartea profesorului Aron Pumnul, și semnată Mihai Eminovici - privatist.

De-aș avea și eu o floare
Mândră, dulce, răpitoare,
Ca și florile din mai,
Fiice dulce-a unui plai,
Plai rîzând cu iarbă verde,
Ce se leagănă, se pierde,
Undoind încetișor,
Șoptind șoapte de amor;

De-aș avea o florică
Gingașă și tinerică,
Ca și floarea crinului,
Alb ca neaua sînului,
Amalgam de-o roz-albie
Și de una purpurie,
Cântând vesel și ușor,
Șoptind șoapte de amor;

De-aș avea o porumbiță
Cu chip alb de copiliță,
Copiliță blîndișoară
Ca o zi de primăvară,
Cătu-ți ține ziulița
I-aș cânta doina, doinița,
I-aș cânta-o-ncetișor,
Șoptind șoapte de amor.

² A fost publicată în revista **Familia**, nr. 25 februarie/9 martie 1866. Iosif Vulcan i-a schimbat numele poetului: Eminescu.

O călărire în zori³

A nopții gigantică umbră ușoară,
Purtată de vânt,
Se-ncovoie tainic, se leagănă, zboară
Din aripi bățând.

Roz-alb-auroră, cu bucle de aur
Sclipinde-n rubin,
Revarsă din ochii-i de lacrimi tezaur
Pe-al florilor sân;

Răspânde suflarea narciselor albe
Balsamu-i divin,
Și Chloris din roze își pune la salbe
Pe fruntea-i de crin;

Iar râul suspină de blânda-i durere
Poetic murmur,
Pe-oglanda-i de unde răsfrânge-n tăcere
Fantastic purpur;

Și pasărea cântă suspine-imitândă
Un cântec de-amor,
Ecou-i răspunde cu vocea-i vuindă
La plânsu-i de dor.

Pe câmp se văd două ființe ușoare
Săltânde pe-un cal,
Pe care le-ncinge de flutură-n boare
Subțire voal;

Ca Eol, ce zboară prin valuri și țipă,
Fugarul ușor
Nechează, s-aruncă de spintecă-n pripă
Al negurei flor,

³ Revista Familia, 15/27 mai 1866.

O dalbă fecioară adoarme pe sânul
De-un june frumos,
Astfel cum dormită oftarea, suspinul
În cântul duios;

Iar talia-i naltă, gingașă, subțire
Se mlădie-n vânt,
Și negrele-i bucle ondoală-n zefire,
Sclipeșc fluturând.

I-adoarme pe sânu-i, se leagănă-n brațe
În tandre visări;
Pe când ca profume pe blânda ei față
Plutesc sărutări.

Iar aeru-n munte, în vale vibrează
De tainici oftări;
Căci junele astfel din pieptu-i oftează
În dalbe cântări:

„Ah! Ascultă, mândruliță,
Drăguliță,
Șoapta-mi blândă de amor,
Să-ți cânt dulce, dulce tainic,
Cântul jalnic
Ce-ți cântam adeseori.

De-ai fi, dragă, zefir dulce,
Care duce
Cu-al său murmur frunze, flori,
Aș fi frunză, aș fi floare,
Aș zburare
Pe-al tău sân gemând de dor;

De-ai fi noapte, -aș fi lumină,
Blândă, lină,
Te-aș cuprinde c-un suspin
Și în nunta de iubire,
În unire,
Naște-am zorii de rubin;

De-aș fi, mândră, răușorul,
Care dorul
Și-l confie câmpului,
Ți-aș spăla c-o sărutare,
Murmurare,
Crinii albi ai sânului!"

Ca Eol, ce zboară prin valuri și țipă,
Fugarul ușor
Nechează, s-aruncă de spintecă-n pripă
Al negurei flor;

Vergina îl strânge pe-amantu-i mai tare
La sânu-i de crin,
Și fața-și ascunde l-a lui sărutare
În păr ebenin.

Iar Eco își râde de blândește plângeri,
De junii amanți,
Și râul repetă ca cântul de îngeri
În repede danț:

„De-aș fi, mândră, răușorul,
Care dorul
Și-l confie câmpului,
Ți-aș spăla c-o sărutare,
Murmurare,
Crinii albi ai sânului!"

Când tot se-nveseleşte, când toți aci se-ncântă,
Când toți își au plăcerea și zile fără nori,
Un suflet numai plânge, în doru-i se avântă
L-a patriei dulci plaiuri, la câmpii-i rătători.

Și inima aceea, ce geme de durere,
Și sufletul acela, ce cântă amortit,
E inima mea tristă, ce n-are mângâiere,
E sufletu-mi, ce arde de dor nemărginit.

Aș vrea să văd acuma natala mea vâlcioară
Scăldată în cristalul pârăului de-argint,
Să văd ce eu atâta iubeam odinioară:
A codrului tenebră, poetic labirint;

Să mai salut o dată colibebe din vale,
Dorminde cu un aer de pace, liniștiri,
Ce respirau în taină plăceri mai naturale,
Visări misterioase, poetice șoptiri.

Aș vrea să am o casă tăcută, mititică,
În valea mea natală, ce undula în flori,
Să tot privesc la munte în sus cum se ridică,
Pierzându-și a sa frunte în negură și nori.

Să mai privesc o dată câmpia-nfloritoare,
Ce zilele-mi copile și albe le-a țesut,
Ce auzi odată copila-mi murmurare,
Ce jocurile-mi june, zburdarea mi-a văzut.

Melodica șoptire a râului, ce geme,
Concertul, ce-l întoană al păsărilor cor,
Cântarea în cadență a frunzelor, ce freme,
Născur-acolo-n mine șoptiri de-un gingaș dor.

⁴ Revista *Familia*, 17/29 iulie 1866.

Da! Da! Aș fi fericit de-aș fi încă o dată
În patria-mi iubită, în locul meu natal,
Să pot a binezice cu mintea-nflăcărată
Visările juniei, visări de-un ideal.

Chiar moartea, ce răspânde teroare-n omenire,
Prin vinele vibrânde ghețoasele-i fiori,
Acolo m-ar adoarme în dulce liniștire,
În visuri fericite m-ar duce către nori.

N-oi uita vreodată, dulce Bucovină,
Geniu-ți romantic, munții în lumină,
Văile în flori,
Râuri resăltânde printre stânce nante,
Apele lucinde-n dalbe diamante
Peste câmpii-n zori.

Ale sortii mele plângeri și surâse,
Îngânate-n cânturi, îngânate-n vise
Tainic și ușor,
Toate-mi trec prin gându-mi, trec pe dinainte,
Inima mi-o fură și cu dulci cuvinte
Îmi șoptesc de dor.

Numai lângă sânu-ți geniile rele,
Care îmi descântă firul vieții mele,
Parcă dormita;
Mă lăsară-n pace, ca să cânt în lume,
Să-mi visez o soartă mândră de-al meu nume
Și de steaua mea.

Când pe bolta brună tremură Selene,
Cu un pas melodic, cu un pas alene
Lin în calea sa,
Eol pe-a sa arpă blând răsunătoare
Cânt-a nopții dulce, mistică cântare,
Cânt din Valhala.

Atunci ca și silful, ce n-adoarme-n pace,
Inima îmi bate, bate, și nu tace,
Tremură ușor,
În fantazii mândre ea își face cale,
Peste munți cu codri, peste deal și vale
Mână al ei dor.

⁵ Revista Familia, 14/26 august 1866.

Mână doru-i tainic colo, înspre tine,
Ochiul îmi sclipește, genele-mi sunt pline,
Inima mi-i grea;
Astfel totdeauna, când gândesc la tine,
Sufletul mi-apasă nouri de suspine,
Bucovina mea!

Cum mângâie dulce, alină ușor
Speranța pe toți muritorii!
Tristețe, durere și lacrimi, amor
Azilul își află în sânu-i de dor
Și pier, cum de boare pier norii.

Precum călătorul, prin munți rătăcind,
Prin umbra pădurii cei dese,
La slaba lumină ce-o vede lucind
Aleargă purtat ca de vânt
Din noaptea pădurii de iese:

Așa și speranța – c-un licur ușor,
Cu slaba-i lumină pälindă –
Animă-nc-o dată tremândul picior,
De uită de sarcini, de uită de nori,
Și unde o vede s-avântă.

La cel ce în carcere plânge amar
Și blestemă cerul și soarta.
La neagra-i durere îi pune hotar,
Făcând să-i apară în negru talar
A lumii paranimfă – moartea.

Și maicii ce strânge pruncuțu-i la sân,
Privirea de lacrimi plină,
Văzând cum geniile morții se-nclin
Pe fruntea-i copilă cu spasmuri și chin,
Speranța durerea i-alină.

Căci vede surâsu-i de grație plin
Și uită pericolul mare,
L-apleacă mai dulce la sânu-i de crin
Și fața-i umbrește cu păr ebenin,
La pieptu-i îl strânge mai tare.

⁶ Revista **Familia**, 11/23 septembrie 1866.

